

EGYESÜLETI

É R T E S I T Ő

Kiadja: A Magyar Csendőrök Családi Közössége — Cleveland, Ohio, USA.
1967. Június — Chartered July 14, 1958. B. 56 - 940. — 21 és 22-ik Szám

Handwritten signature

• H I V E N • B E C S Ū L E T T E L • V I T É Z Ū L •

ÜDVÖZÖLJÜK A MAGYAR HARCOSOK BAJTÁRSI KÖZÖSSÉGÉT!

Husz esztendő nem nagy idő! Hamar leszalad az idő homokóráján. A mi életünkben azonban ez a huszas évszám jelentőségében messze túlhaladja az időtartamot.

Emlékezzünk: 1947 volt az az év, amikor a korlátlan öakény, a bosszu és megtorlás szörnyű pusztításai után a nemzet új reménykedéssel fordult a jövő felé.

Az emigráció sem volt tétlen! A volt Államfő rendületlenül bizott abban — és erre a bizakodásra minden oka megvolt — hogy három hónappal a békeszerződés aláírása után a megszálló szovjet csapatok kivonulnak és Magyarország ismét szabad lesz. Mint törvényes államfő csupán az átmenetet akarta biztosítani és azután átadni helyét a nemzet által szabadon választott új államfőnek. — Biztak a menekültek százezrei, hogy emigráció helyett hazatérhetnek és zajlott a magyar politikai élet az idegenben is.

A hontalanná lett magyar katona ismét kész volt arra, hogy kézbe vegye a kiütött fegyvert. Megindultak az előkészítő munkálatok, volt honvédek és csendőrök keresték egymás kezét, a szétszórtságban élő bajtársakat, hogy készen legyenek az első hívó szóra. Ez a hívó szó azonban elmaradt, Nyugat megint cserbenhagyott, mint már annyiszor és mind élesebben bontakoztak ki az emigrációs jövő körvonalai! A megkezdett szervezkedés azonban nem szűnt meg és megszülettek a honvéd és csendőr bajtársi közösségek, hogy átmentsék a múlt nemes katonahagyományai közül mindazt, ami erkölcsi érték és fenntartsák a magyar katonaeszményt, a hősi szellemet az emigrációban is.

A huszadik évforduló alkalmából a Magyar Csendőrök Családi Közössége igaz bajtársi szeretettel köszönti a testvér bajtársi szervezetet, a Magyar Harcosok Bajtársi Közösségét! Hosszu és fáradságos volt az út, amíg a második tizes évfordulóig eljutottunk. De ez a munka nem volt hiábavaló! Az alapítók és a továbbvivők hitét és helyes felismerését az elért eredmények és az öt világrészben ébrentartott szent örökség igazolja.

A Hadak Ura adjon erőt, hogy akik vállalták a munkát, azt tovább is vihessék és a szerencsés túlélő nyugodt lélekkel mondhasa majd el a nagy viszontlátás alkalmával a Hadak Útján járó ezreknek és tizezreknek: Bajtársak! Áldozatotok nem volt hiábavaló, mi méltók maradtunk Hozzátok!

A Hadak Urának áldása kísérje a jövőben is a Magyar Harcosok Bajtársi Közösségének áldozatos munkáját!

A MAGYAR CSENDŐR PORTRÉJA.

Irja: Burján Gyula.

A csendőrijárőr 86 éve, hogy elindult a Via Hungaricán!

Nyolcvanhat esztendő... őszi viharban... véres zivatarban, amikor sötét, haragos, halálos felhők kusztak a magyar Égen...

A csendőrijárőr szuronyán ragyogott, bujócskázott — de hányszor és hányszor — a napsugár, amikor a béke volt az új a négyfolyam portáján...

Csendőrijárőrök örködték szüntelen a Nemzet élete felett, mert ezeréves becsületünket, hitünket, szellemi kincsünket, verejtékkel szerzett javainkat, szentistváni testamentumunkat védte: hiven, becsülettel és vitézül mindhalálig!

Isten és a Nemzet tabernákulumának voltak az őrei a kakastollasok!

A csendőrszurony árnyékában nem garázdálkodhatott a bűn, a bűnözés. Nem fertőzhették, nem mételeyezhették a Nemzet testét, lelkét. De az alvilág politikai bűnözői is rettegve kerültek a kakastollasokat! Isten parancsainak a védelmezői voltak ők! Nem orozhatták el másnak sem házát, sem jószágát, becsületét, vagy életét, de a szellem, lélek tisztaságát sem...!

Az erkölcsi világrendnek volt őre a magyar csendőr! Csak velük támadhat fel újra a jogrend, hit, biztonság és a nyugodt élet Magyarországon!

Az első világháború után a keresztény magyar életnek igen erős támasztéka, biztosítója volt a csendőrség. Nehéz, kemény, de lelkes munkával állították vissza a proletárdiktatúra után a félelemmentes közéletet.

A második világháború vörös tüze beleégetett a magyar életbe, a magyar történelembe!

A vörös kolosszus mindent elsöprő lávája lassan nyomult a Kárpátok felé. Utjában mindent felégetett. Felperzselt falvak, üszkös romok jelezték az Antikrisztus utját...

Moszkva istentelen világa elindult, hogy Nyugatot maga alá temesse tankjaival, ami félig sikerült is neki... Kelet hordái már a Kárpátok lábánál üvöltöttek és vérszagra gyülekeztek a vadak! A bolsevista ágyuk és tankok torkolattüzei már bevilágítanak a magyar csillagos éjszakába! A nemzet minden fia védekezett, a rög és a lélek szövetségre lépett.

A háború alatt a magyar csendőr rohamsisakkal cserélte fel a csendőrkalapot! Ezzel elindult a hazaszeretet hősi époszának az utján!

Eddig hiven és becsülettel állták a vártát. Most? ... megpecsételik sorsukat, hivatásukat, élethalál küzdelmüket: gránátesőben, ezer sebből vérezve, de... mindhalálig!

Az idő és történelem a tanuja, hogy nem volt hiábavaló az újabb kor vérszerződése. — A vörös hernyótalpak félelmetesen nyomultak előre. Szent István ezeréves országát és a nyugati civilizációt fenyegették, sőt még ma is rettegésben tartják, hogy végleg legázolva, Moszkva kerüljön Európa fölé tirannusnak.

Csendőr tanzászlóaljak, századok, szakaszok, őrsök sorakoztak fel a keményen harcoló honvédségünk mellé!

Büszkén, felemelt fejjel irom és vallom, mint a volt m. kir. honvédség tagja, hogy csendőreink ebben az ádazi, infernói küzdelemben nagyszerű katonai szaktudással és nemzeti öntudattal felvértezve álltak a védelmi vonalakban. A géppuska mellett, a páncélkocsikban, fegyveres tusában példaadóan, megtépázva és sebzetten is férfiasan küzdöttek a bolsevista csapatok és csatlósai ellen!

Békében a jogrendért harcoltak csendőreink... most a szabadságért, a bolsevista-mentes Haza határaiért!

Élet, vagy halál!

A szennyes áradat tajtékzó vad dühvel ostromolta a gátat. Mi lesz, ha átszakad? Véres verejtékkel védték csendőreink, honvédeink a Nemzetgátját, hogy fel ne tépje a vörösfolyam, mert ha gátszakadás lesz... mindent elönt az áradat... s minden elpusztul... megáll az idő... a történelem, s megszakad az élet...

Kárpátok... Vereckei szoros... Csepel... Budai Vár... s az egész ország és az Isten a tanuja, hogy csendőreink saját testüket dobták a vörös páncélosok elé, de a tulnyomó erővel nem birkózhattak meg. De a fegyvert nem tették le! Még gondolatban sem kapituláltak!

Sorsuk beteljesedett.

Tömegsirok, néhol korhadó fakeresztrel jelzett süppedő sirhantok fogadták magukba nagyszerű fiainkat. Sokezer csendőr alussza örök álmát a Kárpátoktól a soproni hegyekig... de ott fenn is menetelnek a halálregimentekben, hogy egyszer újból hazatérjenek, amikor eljön a nagy Igazságtevés és a számonkérés ideje!...

A járőr készen van, várja a parancsot!

A magyar Égre fekete kéz irta fel 1945 április 4-ét. Vérrel irták a firmamentumra mindenki okulására, hogy az ördög és cinkosai vették át a hatalmat ma Magyarországon felett, de talán holnap, vagy azután az egész világ felett...

S e napon elindult a bosszuállás öldöklő angyala véres karddal, hogy irtsa a magyart, s annak is a legjobbait...

ESEMÉNYEK A CSENDŐR CSALÁD ÉLETÉBEN.

Csendőr szilveszter. December 31-én a clevelandi magyarság kiemelkedő eseménye volt a Családi Közösségünk által — a helybeli vitézek közreműködésével — megrendezett szilveszteri estünk.

Mint már évek óta, most is a központias fekvésű CARTER Hotel báltermében tartottuk azt meg, ahol a kettős teremben szinte túlméretezett táncparkett állt a vendégek rendelkezésére. Ennek ellenére az a kellemes meglepetés ért minket, hogy az idejében szétküldött izléses meghívónk — minden várakozásunkat felülmulva — 600-nál is több kedves és baráti közönséget vonzott hagyományos estélyünkre úgy, hogy a két hatalmas teremben egyetlen ülőhely sem maradt szabadon.

Kombinált zenekar változatos számai szolgálták a talpalá valót, — amit csak az éjfélkor elénekelt amerikai és magyar Himnusz szakított meg — s a hajnalig vigadó, jókedvű társaság egy kedves, vidám est emlékével léphetett át az ujesztendőbe.

A clevelandi vitézek munkájáért, akik nagy segítségünkre voltak a rendezésben, ezuton is köszönetet mondunk.

A tiszta bevételt a segélyalap javára irtuk.

* * *

Sorrendben a csendőrnapi megünneplése következett, amit február 25-én rendeztünk meg a West oldali evangélikus egyház termében.

Az ünnepi vacsorán örömmel láttuk együtt a honvéd bajtársak és a szabadságharcosok mellett az öregamerikásokat és a clevelandi emigrációs szervek vezetőit ugyszólván kivétel nélkül.

Titkárunk üdvözölte a megjelenteket, majd nt. Elek Áron lelkipásztor mondott asztali áldást.

Az izletes vacsora után, amit bájos magyar leánykák szolgáltak fel, dr. Balló István elnök — miután külön is szeretettel üdvözölte a megjelent v. Magyarosy Sándor vezérezredest és családját — tartotta meg a nagy érdeklődéssel hallgatott értékes beszédét. — Ebben megemlékezett az 1867-es kiegyezés 100 éves, valamint az orosz forradalom 50. évfordulójáról, majd azon reményének adott kifejezést, hogy amikor Magyarország ismét szabad lesz, bizonyára kialakul egy olyan közbiztonsági szervezet, amelyik — mint a m. kir. csendőrség volt — a népből való és a népért végzi majd áldozatos munkáját, s az nem lesz mint a mostani, a hatalom bitorlóinak terror eszköze.

Az emigráció kötelessége — mondta — átmenteni arra az időre a magyar erkölcsi értékeket, s kérte a jelenlevő szülőket, hogy gyermekeiket magyar szellemben neveljék, ápolják és fejlesszék bennük az anyanyelvünk iránti szeretetüket és gondozzák a magyar hagyományokat.

Utána Godány Ernő ezds., a MHBK főcsoportvezetője felolvasta v. Zákó András vörögy. üdvözlő sorait, majd mellére tüzte dr. Balló István elnökünknek — mint az MHBK volt clevelandi csoportvezetőjének — érdemei elismerésül az Európai Frontharcos Szövetség rendjelét.

Ugyanakkor nyújtotta át v. Temesváry Gerő ezds.-nek és v. Hollósy Ervin tldgy.-nak az MHBK koszorus diszjelvényét.

A jelenlevők lelkesen ünnepelték a kitüntetetteket, s jó érzéssel töltött el mindenkit, hogy a három bajtársi szervezet, az MHBK, a V.R. és a M.Cs.Cs.K. ilyen, minden magyarnak példaképpül szolgálható bajtársi szeretetet és közösséget épített ki. — A közönség pedig megjelenésével példát nyújtott, hogy megbecsüli, értékeli és támogatja a vezetők munkáját.

A vendégsereg az éjfél óráig maradt együtt meghitt beszélgetés és poharazás között.

* * *

Detroiti csoportunk ugyancsak február 25-én ünnepelte a csendőrnapi bajtársias összefogás szellemében, az MHBK-val együtt.

A lelkes csendőrasszonyok hideg és meleg ételekből álló kitünő vacsorája után N. G. bajtársunk emlékezett meg a "csendőr"-ről. Arról, kinek neve említésekor mindég egy marcona, fegyelmzett, katonás, kemény egyén jut az eszünkbe, s nem látjuk, hogy mi van ezen komoly arc mögött... de tudjuk, hogy ott dobog a csendőr meleg, bajtársi szive, a minden bajbajutott iránti segítőkészsége, amit itt távol a hazától, s a már csak emlékekben élő nehéz szolgálattól, azzal bizonyított be, hogy létrehozta a csendőrök családi közösségét, hogy szervezeten, közös akarattal élelmet, pénzt, ruhát, gyógyszert, bátoritást juttathassunk el a rászoruló, beteg, elaggott bajtársaknak, vagy hozzátartozóinak. Ezzel mutatta meg, hogy milyen nemes szív rejtőzik a kemény arcvonások mögött.

Utána a fiatalok zene és táncszámai következtek, melynek közreműködői Báldy Bálint, Horváth Terry, Nagy Katica és a Koroknay leányok voltak.

Műsor után jó magyar zene szórakoztatta a lelkes közönséget.

* * *

Münchenben és környékén élő csendőr bajtársaink a MHBK keretében szintén febr. 25-én este ünnepelték a Hotel Thorbräu külön termében a csendőrnapi, amit Testületünket becsülő és iránta érdeklődő, családtagokra is kiterjedő igen szép számú vendégsereg tüntetett ki megjelenésével.

Az ünnepi megemlékezést dr. Szeőke Kálmán orv. szds., ottani MHBK. főcsoport vezetője mondotta. Beszédében ismertette a csö. nap eredetét, amit otthon — mintegy a nemzet és az államhatalom elismerésének és hálájának jeléül — mindig katonai pompával ünnepeltek meg, de amit hőseiről és mártírjairól való megemlékezés formájában az emigráció szétszórtságában mindenütt megünnepelnek ma is. — Ismertette a Testület kezdeti történetét, az 1867-es kiegyezés után létesült m. kir. erdélyi csendőrséget, majd annak 1881-ben az egész országra történt kiterjesztését és okait. Hangsúlyozta, hogy mindezek ismerete a csendőrség tagjain kívül is minél szélesebb körben kívánatos, amire példaként hozta fel, hogy egyes nyugati országokban éppen mostanában fut egy otthoni propaganda film, aminek egyik főjelenetében magyar egyenruhás csendőrök sorfala között egy levet-

köztetett fiatal lány fut, akit a csendörök vesszöznek. A film azonban közvetlen 1848/49 után játszik, amikor pedig magyar csendőrség még nemcsak sehol az országban nem volt, hanem ilyen az állami élettől való megfosztottság miatt nem is lehetett.

A továbbiakban rámutatott a csendőrségnek úgy belső, mint az ország határain is tulterjedő jó hírre, aminek legfőbb oka — minden irányban megrajzoltan — maga a magyar csendőr volt, aki ezt a lakosság szeretetével és becsülésével párosult hírnevét ősi katonai erényeivel, semmi akadályt nem ismerő, odadó, sőt sokszor önfeláldozást kívánó kötelességteljesítésével, mindenre kiterjedő figyelmével, a jó megbecsülésével, a bajba jutottak megsegítésével és igaz magyar szívével érte el és érdemelte meg.

Ezután — megfelelően a csendőrnapi legfőbb jellegének — a Testület békében és háborukban hozott véraldozatairól, hőseiről és mártírjairól emlékezett meg, külön kiemelve a 2. világháború rendkívül nagy veszteségeit. — Majd a Testület feloszlásának és üldöztetésének okát ismertette, mint amit a kommunista mozgalmak elleni tevékenységéért a komintern moszkvai kongresszusa már 1937-ben kimondott.

Végezetül Friesner német vezds-nek, a 2. v. háború alatti Súdost Armee volt parancsnokának és Patton amerikai 5 csillagos tbk-nak a 2. v. háború végén a Testületről alkotott elismerő véleményeit említette meg.

A teljes felkészültséggel, Testületünk iránti szeretettel és megbecsüléssel elmondott megemlékezésért — amit többször is a jelenlevők helyeslése szakított meg — Aby Kálmán ezds. bajtársunk mondott köszönetet. — Utána vacsora következett, melynek során a megjelentek egyrésze éjfélig maradt együtt, bucsuzáskor úgy Hazánk, mint Testületünk jövőjére nézve a legjobbakat kívánva a jelen volt csendöröknek.

* * *

A "Kanada Magyar Ujság"-ban a buffalói csoportunk széniora, v. Haraszthy István alez. bajtársunk egy igen értékes cikkben emlékezett meg a csendőrnapi.

* * *

Március 15-ét a nemzeti érzésű magyarság nagy résztvételével ünnepelte meg a buffalói MHBK. Ezen a csoportvezető v. Haraszthy István alez. bajtársunk az ünnepély megkezdése előtt elbucsuztatta elhalt bajtársnőnket Forgó Mihálynét, akinek emlékére 1 perces néma felállással áldoztak, — majd megtartotta, lángoló magyarságát tükröző, nagyhatású beszédét.

(Ennek részleteire a következő számunkban térünk ki.)

* * *

Pöttyös bál. Az idén nem kísérleteztünk a városon kívüli, a tavaszi mulatságnak talán megfelelőbb, de nehezebben elérhető helyiséggel, hanem a szilveszterünk színhelyét, a belvárosi Carter Hotel nagy báltermét béreltük ki erre a magyarság táncos összejövetelére is.

A kitünő, fáradhatatlan zenekar régi melódiái az idősebbek lelkében az elmúlt idők kedves, szép emlékeit idézte fel, de a változatos zenei műsorban a fiatalok is kedvükre rophatták kedvenc táncaikat.

A sok szép Hölgy a változatos pöttyös álom-ruhákban kellemes látványt nyújtott. A hangulat emelkedett volt, s az általános vélemény szerint ezen a Pöttyösön érezték magukat legjobban a bálozók, akik a hajnali órákban egy szép emlékekkel gazdagodva jókedvben, megelégedetten hagyták el a termet.

Büfféröl, élén a kiváló "Csabai"-val, a rendezőség gondoskodott.

* * *

Hősök Napját a clevelandi "Krasznay" magyar rádió május 28-i esti adásában a múlt évihez hasonlóan ismét elnökünk dr. Balló István örgy. méltatta.

Beszédéből az alábbiakat idézzük:

Emlékezzünk meg arról a tragikus sorsról, mely az utolsó évszázadok magyar katonájának jutott osztályrészül... — kezdte beszédét elnökünk.

Mert bár a béke és háború kérdését mindig és mindenben a politika döntötte el, a veszített háborúknak mégis a katona volt az első áldozata. És mi az utolsó évszázadokban mindig csak veszítettünk! A szenvedések és megpróbáltatások azonban nem tudták megtörni a magyar katona ősi erényeit és amikor a haza szólította, gondolkodás nélkül készen volt az újabb harcra, az újabb áldozatokra... és az újabb elbukásra.

Igy volt ez a török időkben, a kuruckorban, a szabadságharc idején, majd a két világháborúban. Ugyanaz a szellem hatotta át az új magyar katonákat, a 12 esztendő budapesti gyerekeket is 10 évvel ezelőtt.

A magyar katona a száműzetésben sem pihent és nem rajta mulott sem a multban, sem 1956-ban, hogy a jószándéku kezdeményezésekből nem lett semmi Nyugat mindig csenbenhagyott minket!

"A mi katona emigrációnk — folytatta elnökünk — átmentette és fenntartotta egyetlen kincsünket, a magyar katonamult erkölcsi örökségét. Ennek a generációnak a napja azonban iemenőben van és helyünket lassanként át kell hogy vegye az otthoni és az emigrációs magyarság reménysége, a magyar ifjúság!

Nem szabad, hogy a nehézségek elriasszanak, a harc a kipusztításra ítelt magyarság pusztá létéért, fennmaradásáért folyik, s mi bizunk abban, hogy ez a harc sikeres lesz! A jövő Isten kezében van és mi, akiknek megadatott a nagy kegyelem, hogy szabad földön szolgálhatjuk rab hazánk ügyét, nekünk nem szabad elpazarolni egy ezeréves örökséget! Az otthon ma nem tud hangot adni a magyar nép fájdalmainak, keserűségének. Népünk életerejét a jelenlegi határokon belül derékbatörte a születésszabályozás, az utódállamokban pedig még a kommunista köpenyeggel takaródzó féktelen nacionalizmus is sorvasztja. Ugy tűnik fel, mintha kétségbeesett népünk céltalannak látva jelenét és kilátástalannak a jövőjét, önnönmagát ítélte volna halálra.

Hiába minden tiltakozás, a szörnyű nemzetgyilkos folyamatot nem lehet megállítani és a helyzet láttára kétségbeesetten kiállt fel otthon a költő:

„... könnyet se ejt az asszony,
ha combja közt villan a kés.”
„S a mütös karja sem remeg,
ha vödörből önt ki nemzetet.”

Otthon ma nincs Hősök Napja! A magyar katona, aki életét áldozta hazájáért nem lehet hős a saját hazájában. Az új rendszer hősei a nemzetgyilkosok, az esküszegők, az árulók. — Éppen ezért a mi megemlékezésünk jelképesen szól minden magyar hősnak a vasfüggönyön innen és túl. Amikor pedig én a számüzött, de mindég új életre kelő magyar katonáról beszélek, akkor ez a megemlékezés nem a fegyvernemeknek és a rendfokozatoknak szól, hanem annak az ősi magyar katonaeszménynek, mely ennek a nemzetnek a szentgalleni szilaj magyaroktól a budapesti gyermek hősökig a vértanuk és hősök millióit adta.

Ezekkel a gondolatokkal áldozok hőseink és vértanuink emlékeinek. Nem siratni akarom őket és nem ünnepelni. Siratni nincs okunk, mert hisz belőlük csupán az veszett el ami földi, de fennmaradt az, ami eszmei és örök!

Ünnepelni sem akarom őket, mert hiszen mi nem érünk fel Hozzájuk! A Hősök és Vértanuk már az örökkévalóságé!

Hősök Napja a kegyelet és emlékezés napja, a számüzött katona számára pedig alkalom a magábaszállásra, az eskü csendes megújítására. — A szerencsés túlélőknek a Hősök és Vértanuk áldozatvállalása és kiontott vére mutatja a követendő utat!”

Mint arról lapunk más helyén írunk, 1967 magyar vonatkozásban az évfordulók esztendeje. Elnökünk Arany János születésének 150. évfordulójára gondolva, a nagy magyar költő szavaival fejezte be megemlékezését:

“Legnagyobb cél pedig itt a földi létben,
Ember lenni mindig, minden körülményben.”

* * *

Hősök Napján, május 30-án a nemeslelkű Czapp Ödön honv. ezds. özvegye irányításával a rendező bizottság — amelyben egyesületünk is részt vett — a tavalyihoz hasonlóan, az idén is feldiszitett egy magyar és egy amerikai zászlóval minden honvéd és csendőr sirt a clevelandi temetőnkben.

Sajnos, az utóbbiak száma tavaly óta újabb hárommal szaporodott.

* * *

Itt említjük meg, hogy a fenti ünnepélyekkel kapcsolatban Családi Közösségünk f. év január 20-án igazgatósági gyűlést tartott. Ezen megtárgyaltuk a folyó ügyeket, titkárunk megtartotta beszámolóját a szilveszteri bálról, tájékoztatott az április folyamán tervezett Pöttyös-bálról és megtettük az előkészületeinket a februári ünnepi csendőr-vacsorával kapcsolatban.

RABLÓÜLDÖZÉS A DÉLVIDÉKEN

(Az alábbi történetet az 1888-as zsebkönyvből részben akkori korrajzként, részben annak szemléltetésére hoztuk le, hogy Testületünk az egész országra történt kiterjesztés első éveiben mily kemény küzdelmeket folytatott az egyes vidékeken garázdálkodó szervezett rablóbandákkal. De éles fényt vet ez a török uralom után, az akkori Habsburg uralkodók alatt az ország déli részeibe történt beszivárgásokra is, melyek aztán trianoni követelésekre és teljesülésekre vezettek. Végül érdekesnek tartjuk a közlést az akkori írás-stílus szempontjából is.)

Az 1886. évben nagy fáradság, erély és buzgalommal folytatott — mult évi zsebkönyvünkben részletesen leirt — folytonos üldözéssel szétugrasztott rablóbandának vezére Tyoszyty Lázár 1886. évi július 8-án történt elfogatása után néhány hétre, vagyis 1886. év augusztus 22-én, az elfogatása alkalmával szenvedett súlyos sebektől kiépülve, a zombori kir. ügyészség börtönéből újból megszökött, s csakhamar még az eddiginél is rettegettebb és vakmerőbb tagokból álló rablóbandát szervezett.

A banda legfőbb tagjai: Mrdzsics Zsiván, Medakov Péra, Csuravia Péter, Apality Milán, Kovacsev Tósa, Mility Paja, Jokity Milán és Torma Mihály voltak.

Hogy ezen rablóbanda minden egyes tagja már a szövetkezés előtt mily elvetemült gonosztevő volt, mutatják a következő adatok:

Mrdzsics Zsiván, ó-bánoviczai illetőségű, több súlyosabb beszámítás alá eső bűncselekmény elkövetése miatt 12 évi börtönre ítélt rabszökevény;

Medakov Péra, turiai illetőségű, szándékos emberölés büntetéseért 12 évi börtönre ítélt rabszökevény;

Csuravia Péter, ó-pazovai illetőségű, gonosz előélete folytán illetőségi helyéről hatósági üldözés elől menekült gonosztevő;

Apality Milán, ó-sztapari illetőségű hirhedt közártalmu és hatósági üldözés elől menekült gonosztevő;

Kovacsev Tósa, deszpot-szent-iváni illetőségű, több rendbeli lopás és egyéb büntetendő cselekmények miatt szökésben levő gonosztevő;

Mility Paja és Jokity Milán, mindkettő felső-kovili rovott előéletű közártalmu gonosztevő;

Torma Mihály, ó-becsei illetőségű, 4 évi börtönre ítélt és az újvidéki kir. ügyészség börtönéből megszökött rabszökevény.

A rablóbanda hátultöltő vadászfegyverekkel és forgópisztolyokkal volt felfegyverkezve, mely fegyvereket — mint később bebizonyult — Újvidéken vásárolták maguknak a felelős éjjeli örök közbenjöttével.

A rablóbanda mindjárt megalakulása után a következő gaztetteket követte el:

1886. augusztus hó 26-án éjjel özv. Vujkev Nata deszpot-szt-mihályi lakos nőtt meggyilkolták és kirabolták; szeptember hó 4-én Doroszló és Rác-Militics között a postakocsist meggyilkolták és a postát kirabolták; no-

vember 10-én éjjel Nacsil József bács-ujhelyi pusztai lakóst azért, mivel ez az őrzésére bizott juhokból nem akart egyet sem átengedni, agyonlőtték.

November hó 10-én éjjel 11-12 óra között a banda 3 tagja, nevezetesen Tyoszity Lázár, Medakov Péra és Apality Milán, ugyszintén ez utóbbinak Sztanijevics Deszenka nevű szeretője is kocsin — melyet az elébe fogott két lóval együtt a gróf Chottek kispári pusztájáról loptak — Pivniczára értek, hol a községháza előtt szintén kocsin levő csendőrpárort megpillantva, megfordultak és Hódságh felé a lehető legnagyobb sebességgel visszahajtottak, mi a járőr előtt gyanusnak tűnő fel, a menekülőket ugyancsak kocsin üldözőbe vette.

A hajszá közben a mintegy 200 lépésnyi előnnyel bíró üldözők kocsiról egy utkanyarulatnál Tyoszity Lázár és Medakov Péra — anélkül, hogy ezt az üldöző csendőrök az éj setétsége és a kanyarulat miatt észrevehették volna — a kocsiról leugrottak, az ut két oldalán elrejtőztek és midőn a csendőrök oda érkeztek, a rablók által váratlanul orvul keresztűzbe fogták úgy, hogy Doró Mihály csendőr halálosan megsebesülve még a helyszínén meghalt. Az épen maradt Nagy Mózes őrsvezető és Verner Antal segédletű honvéd a harcot azonnal felvették, de eredmény nélkül, mert a rablók felhasználva a járőrnek az elesett bajtárs felé pillanatnyira irányult figyelmét, kocsijukra kaptak és elmenekültek.

Folytatva gazságaikat, ugyanazon évben Nikolics Zukó golubinczi lakoson követtek el rablógyilkosságot, s ez alkalommal nagyobb pénzösszeget vittek el, s még számtalan oly betöréses lopás és lopásnak voltak tettesei, melyeket néha együttesen, de gyakran egyenként követtek el.

1886. december hó 2-án Tyoszity Lázár öt czinkostársával kocsin Hódsághra indult azon szándékkal, hogy a takarékpénztárt, esetleg Schumacher nevű jómódu polgárt kirabolják, azonban véletlenül Hódsághtól mintegy 1500 lépésnyire este 8-9 óra között Maron István, Vida Sándor és Agazony József csendőrökből álló és Parabuty felé portyázó járőrrel találkozáva, ezáltal az uton megállásra szólították fel, mire a rablók — kiket a járőr az uralkodó sötétség miatt azonnal fel nem ismert — lövésekkel feleltek. A csendőrök azonnal felvéve a harcot, rögtön oly erélylyel viszonozták a tüzelést, hogy a rablók a járőr határozott felléptén elrémülve, a kocsiról leugráva elmenekültek.

Ez alkalommal csupán Apality Milán, a rablók egyike szenvedett kisebb sérüléseket, ki a lovakat, melyek szintén megsebesültek, Hódságh alá a szérüs kertekig hajtotta és a kocsival együtt ott hagyta, hol is a kocsin levő és a rablók tulajdonát képező több rendbeli ruhaneművel együtt a járőr által még ugyanazon éjjel megtalálva elkoboztattak.

A járőrnek a rablókkal itt elmondott összeütközéséről a szegedi II. csendőrkerületi parancsnokság december 3-án távirati jelentést kapván, Kálló Antal hadnagy, ujvidéki szakasparancsnok a helyszínére való azonnal kiszállásra és a legerélyesebb nyomozás bevezetésére szintén táviratilag utasított, ki is december 4-én reggel 9 órakor Hódsághra megérkezve, a nyomozást megkezdte. A vele közreműködő járőr Mrakovics Gábor és Nagy Mózes őrsvezetők, Nagy János, Ternanov Antal, Malonyai Pál, Imhoff György és Wetzl József csendőrökből állott.

A nyomozás során mindjárt kezdetben sikerült Krivakutya Velicska Lality községbeli lakóst, a banda egyik veszedelmes orgazdáját elfogni és a bíróságnak átadni. Nyomozását a szakasparancsnok Privniczán december 7-én folytatva értesült, hogy Torma Mihály a banda egyik tagja előző éjjel Arovaczon két lovat lopott, s Privniczáig üldöztetett, itt azonban üldözői elől eltűnt.

Ezen értesülésen alapuló, s mintegy 6 órai nyomozás után Imrek Samu ottani lakós színjében — már biztos értesülés alapján — kezdetett meg a kutatás, mely czélból a színben levő nagy rakás polyva Mrakovics őrsvezető által szuronynyal több helyt eredmény nélkül megszurkáltatott, miután azonban a további kutatás eredménytelen maradt, Nagy Mózes őrsvezető fegyverre tüzött szuronyával újból surkálni kezdte a polyvarakást, s abból egyszerre a keresett Tompa Mihály három könnyebb sebből vérezve, forgópisztolylyal kezében kiugrott, de Nagy Mózes őrsvezető által mielőtt még löhetett volna, lefegyvereztetett. Torma azonban még mindig nem adta meg magát, hanem egy hosszú kést előrántva, Kálló Antal hadnagynak rontott, de sikertelenül, mert nevezett hadnagy és Malonyai csendőr által újból lefegyvereztetvén, megbilincseltetett. Megjegyzendő, hogy ezen haramia, ki fegyverrel kezében fejtett ki ellenszegülést, csak az által került ki a lelövetést, hogy a csendőrök által körülvéve, egyik vagy másik csendőr életének veszélyeztetése nélkül nem lehetett reá löni.

A letartóztatott Torma Mihály kikérdezése során Kálló hadnagy a nyomozás folytatására nézve felette fontos adatok birtokába jutott, melyeknek alapján Nagy Mózes őrsvezető, Nagy János, Malonyai Pál, Imhoff György és Ternanov Antal csendőrökkel Petrováczra ment, hol a fáradt kincstári lovak mellett Imhoff csendőrt visszahagyva, az üldöző járőrbe Schwach József csendőrt osztotta be, s Petrováczról a nyomozást folytatva, december 11-én reggel 8 órakor Felső-Kovill községbe érkezett.

Ezen községbe megérkezve, Kálló Antal hadnagy a rablóbandához tartozó Mily Paja házát körülfogatta, s ez alkalommal ott 2 gyanus egyént letartóztatott. Ezen letartóztatott egyéneknek a községházához való kísérése közben Szekulics Mihály háza előtt a járőr gyanus körülményekre lőn figyelmessé, mire a ház rögtön körülvéttetett, Kálló hadnagy pedig a ház udvarára belépve, a házban benn a folyósóra nyíló ablakon át több felfegyverkezett egyént pillantott meg, s így gyanuját beigazolván látva, gyors elhatározással azokat a konyhaajtóból a törvény nevében megadásra és fegyverek nélküli kijövetelre felszólította. A rablók azonban a felszólításnak — daczára, hogy az Schwach József csendőr által nekik szerb nyelven is ismételtetett — nem engedelmessé, hanem ehelyett Apality Mihály rabló szeretőjét Sztanijevics Deszenkát és Szekulics Mihályt a házból kiküldték — kik az udvarra érve a járőr által letartóztatottak — s a bent maradt rablók pedig az ablakon és a nyitva levő konyhaajtón át a kívül álló csendőrökre tüzelni kezdtek.

A járőr egyes tagjai Kálló hadnagy intézkedései szerint szintén fedett állásba helyezkedtek, s a rablók tüzelését viszonozták, minek következtében d.e. 9-10 óra között két rabló folytonos tüzelés közben a házból

kirohant, s a kirohanásnál ezek egyike Ternanov Antal csendőr balkarját a könyök tájékán átlötte, egy másik lövéssel pedig a hasát sértette meg, viszont Ternanov Antal csendőr a másik rablót azon pillanatban, midőn ez a konyhaajtón kiugorva a csendőrökre tüzelt, úgy czombon lötte, hogy az összerogyott; de pillanat alatt felugorva, másik társával együtt a kerten keresztül menekülni iparkodott, a midőn is Kálló hadnagy és Malonyai csendőr által üldözve, Kálló hadnagy egy lövésétől találva ismét felbukott, de újra felkelt, s a szénaboglyák és kukoriczaszárákkal telt apró udvarokban súlyos sebei dacára a másik szintén megsebesült rablótársával úgy eltűnt, hogy bár délután 4 óráig 150 ház motoztatott meg, többé rájuk akadni nem lehetett.

Jellemző Felső-Kovill község előljáróságára, a községi rendőrségre és a lakosságra nézve azon körülmény, hogy bár a csendőrök és rablók közötti fentebb leirt és egy óránál tovább tartó harcot az előljáróság, a jól felfegyverzett 9 főből álló rendőrség és több százra menő lakós végignézte, a küzdő csendőröknek nem csak nem segítettek, de midőn a letartóztatva levő két gyanus egyénnek és a két nőnek azon célból való őrizetre átadása szándékoltatott, hogy a fogoly őrizetet teljesítő csendőr is a harczba belevonhatván, annyival több harczos álljon rendelkezésre; sem az előljáróság, sem a rendőrség, sem a lakósok közül bárki is az őrizetet, vagy felügyeletet teljesíteni nem akarta, s minden felhívás és figyelmeztetés dacára még ezen csekély — különben köteles — szolgálatot is megtagadták, s így egész határozottsággal állitható, miszerint a megszökött két sebesült gonosztevő menekülése is csak a lakosság segítségével volt lehetséges.

Az elmenekült rablók egyike Medakov Péra, a másik Mrdzsics Zsiván volt, s a házból való vakmerő kitörésre őket azon körülmény készítette, hogy két czinkostársuk, névszerint Apality Milán és Jokity a járőr sikeres tüzelése következtében agyonlövetett.

Az agyonlőtt Apality Milán letartóztatott szeretője, Sztanijevis Dzszenka a nyomozás további folytatására, valamint a rablók büntetteinek kiderítésére nézve igen fontos vallomásokot tett úgy, hogy ennek alapján a csendőrség által december 15-ig a rablóbandának 14 részint rabló, részint orgazda tagja tartóztatott le és adatott át az igazságszolgáltatásnak, s ugyanígy átadattak a bíróságnak a Theodorovics Ilia karloviczai lakós orgazdánál december 14-én két ládában feltalált, a még mindig szökésben levő Tyoszity Lázár rabló tulajdonát képező ruházati és más különféle tárgyak, valamint a két rabló agyonlövetése alkalmával tömegesen előtalált és a nyomozás folytatására nézve igen értékes dolgok is.

Ternanov Antal csendőr lösebei 4 hét alatt minden káros utókövetkezmények nélkül begyógyultak.

(Folytatjuk.)

HALOTTAINK:

A múlt év december végén Clevelandban szívszélhűdés következtében meghalt IZMINDI Sándor törm. a Cs.Cs.K. tagja, 62 éves korában. Legutóbb a tatai gy. tanszázad oktatósegédje volt. — 1956 végén hagyta el hazáját és itt telepedett le, változatos, nehéz munkákat vállalva. Teljes visszavonultságban élt.

A West Park temetőben alussza örök álmát.

* * *

Ez év januárjában súlyos csapás érte PÉK Pál fhdgy. bajtársunkat. Édesapját vesztette el. Otthon halt meg azzal a bánattal szívében, hogy 22 évig nem láthatta fiát és 3 szép unokáját. A rabtartók ismételten megtagadták tőle a látogatási engedélyt, mert nagy büne volt! Csendőrnek nevelte a fiát!

A családnak ezuton is részvétünket fejezzük ki.

* * *

Ez év február 17-én Garfieldben (N.J.) meghalt egy sokat szenvedett, közszeretben állott bajtársunk, ZALASDY Ferenc alez., 69 éves korában.

A Délvidék visszacsatolása idején szabadkai sznypk., majd előadótiszt a szegedi ker-nél. Utolsó beosztása 1944-ben Budapesten volt, mint forgalomszabályozó parancsnok. Itt esett orosz fogságba, ahol sokat kint voltak. Majd mikor évek múlva hazaengedték, az ÁVO már az átadáskor letartóztatta, 1956-ban szabadult és súlyos betegen jött ki előbb Bécsbe, majd az USA-ba. — Örökvidám barátot, kiváló bajtársat veszítettünk vele. — Temetésén a környékbeli bajtársak küldöttsége vett részt.

Családjának ezuton küldjük őszinte részvétünket.

* * *

Az Egyesületi Értesítő Szerkesztő Bizottsága mély szomorúsággal jelenti, hogy v. Marssó Lőrincné, szül. nemes KISS Vilma február 21-én hosszas betegeskedés után elhunyt. Szívszélhűdését példás türelemmel, megadással és Istenbe vetett hittel viselte.

Életében szerető, aggódó anyja volt gyermekeinek, hűséges társa férjének. Családi Közösségünk munkájából meg nem szünő odaadással és szeretettel vette ki részét. — Elhunyt nagy veszteség mindnyájunknak!

Temetése febr. 25-én volt Clevelandban. Ravatalánál megjelentek messze távolból jött bajtársak, képviselve volt Cleveland minden társadalmi rétege és a MHBK., a M.V.R., valamint a M.Cs.Cs.K. együttesen fejezték ki őszinte részvétüket a gyászborult családtagoknak.

A megható és egyben lelki vigaszt adó bucsuztatót a család jóbarátja, nt. Kur Géza ref. lelkész tartotta.

"Csurri Mama" nyugodjon békében!

* * *

1945. A traumafallal erdő csendőrtáborának kápolnája egy tisztáson áll. Ott miséznek tábori papunk Takács Gábor Atya, s ott imádkoznak minden nap buzgón az ő elveszettnek hitt uráért Margitka.

Egy ilyen térdeplő ájtatoskodása közben talál rá ott a kápolnában a messze Németországból jött, őt kereső párja FORGÓ Mihály főtörm. — A buzgó ima meghallgatásra talált! — Még 22 évet adott nekik a sors, amit megértő szeretetben töltöttek az emigrációban, előbb Clevelandban, majd Buffalóban... míg ez év március 1-én az UR magához szelítette a szerető hitvest.

Bajtársak és barátok igen nagy részvéte mellett kísérték utolsó útjára a Buffalói temetőbe. — A Csendőrt Család koszorújával bucsúztunk egy hűséges csendőrt asszonytól.

Férjének, a Cs.Cs.K. alapító tagjának ezuton is részvétünket fejezzük ki.

* * *

Március 19-én Clevelandban hirtelen meghalt szeretett bajtársunk, REMETÉY József ny. alez. — Megdöbbenő volt a hír annyival is inkább, mert bajtársunkat mint a tökéletes egészség és fiatalos erő birtokosát ismertük. De egy szívattak 2 nap alatt mégis végzett vele. A Cs.Cs. Közösségünk alapító tagja volt.

1922-től 1942-ig szolgált a Testületünkben, ahová több háborus kiűntetéssel jött át a honvédségtől. — Amerikai vonatkozású házassága révén már 1947 elején kijutott az USA-ba, mint az első csendőrt! Jó elhelyezkedésben, igen boldog családi életet élt. — 69 éves volt.

Rokonok, jóbarátok és bajtársak nagy részvéte mellett temették el. Őszinte részvétünket küldjük a család minden tagjának.

* * *

Kaliforniában élő bajtársunktól értesültünk, hogy ott, Carlsbad/Cal. nevű városban a közelmúltban elhunyt SZOMBAT János főtörm. bajtársunk.

A környéken lakó csendőrt bajtársak képviselték a temetésen Testületünket és koszorút helyeztek el a sírjára. — Bajtársunk, nyugodj békében!

* * *

Későn érkezett gyászjelentésből értesülünk, hogy otthon még 1964-ben meghalt BARÉNYI Ferenc ny. ezds. bajtársunk 80 éves korában. 1934-től 38-ig a pécsi ker. parancsnoka volt. — Azon tisztelt és nagyrabecsült törzstisztek egyike volt, aki a szigorú szolgálatot atyái jóindulattal párosítva gyakorolta. Nemesen gondolkodó, aranyszívű ember, jóbarát és parancsnok volt.

Emléket megőrizzük. Családjának ezuton küldjük részvétünket.

KÖZÉRDEKŰ HIREK.

Több oldalról kapott kérésnek teszünk eleget azzal, hogy ezt a rovatot lapunkban megnyitjuk. Ezzel elérjük, hogy több otthoni és emigráns ujság és kiadvány híre eljut az olvasóinkhoz, akiket kérünk, hogy tudomásukra jutott közérdekű, megjelenésre érdemes hírekkel ezt a törekvésünket támogatassák.

Hazánk Ny-i határán rövidesen befejeződik az új műszaki zár építése. 4 millió akna, közönséges és 220 Voltos drótmező, több millió Ft-os költség. Ugye, mindez csak azért, hogy a gyűlölt nyugati imperialisták kémei és a Ny-ról K-re menekülők bejutását Magyarországra megnehezítsék!?

Kecskeméten korszerű fedettuszoda épül. Költsége 25.000.000 Ft.

Ny. Magyarországon rendbehozzák a régi római időkben oly fontos hadiutat. Neve: "Barátság ut" lesz. Költségét kiírni sem merik.

A kommunista kormány az "elhagyott" és "gazdátlan" telkek kisajátítását vette tervbe.

1966-ban 33 ezer tonna magyar téli-alma ment a Szovjetunióba. Ezt a mennyiséget 4 és félszeresére akarják emelni 1970-ig. Ugy látszik izlik a muszkáknak a magyar gyümölcs, no és az árát is ők szabják meg!

Ne küldjünk pénzt levélben, mert elkobozzák.

A postai cenzurát ismét megszigorították. Veszélyesnek minősített országok: Ny. Németország, Ausztria és természetesen az USA!

Dobi István fiát szökési kísérlet közben elfogták. Az apja irodájában öngyilkos lett. Temetésére az "önérzetes kommunista" apa nem ment el.

Megdöbbenő otthon az alkoholizmus, holott az árakat 40%-kal emelték.

Élvezhetetlen a régen oly híres magyar cigarettá!

Eltűnt Budán a Palota térről (Tabán) a tüzérek impozáns emlékműve, de mind a többi is, ami a magyar hősiességet és a magyar katonát szimbolizálta. A mostani emlékművek kivétel nélkül csak a Vörös Hadsereg "dicsőséges felszabadító harc"-át hirdetik, s arról regélnek.

Egy volt pesti hazalátogató a mostani utcanevek után nem tud eligazodni. A régi helyett Rozenberg házaspár, Malinovszky, Tolbuchin ut Marx, Dimitrov, Kun Béla tér, Gorkij fasor, Szamuelli, Löwi Sándor utca és hasonló nevet viseltek fogadják: a látogatót. Ez mind az idegen hatalom szolgálai kiszolgálását bizonyítja — írja a Hidfő.

"A régi szellem árasztóit", az 55-60 éves tanárokat nyugdíjazzák.

Három év alatt 900 tanító vált feleslegessé gyermek — tanuló — hiány miatt. Átképzéssel és nyugdíjazással igyekeznek ezen segíteni.

Záhony határállomáson az áru 84%-át már gépi erővel rakják át a normál nyomtávu hazai vagonokból a széles nyomtávu orosz kocsikba. Fordítva ugyancsak ritkán, mert minden csak kifelé megy!

Sopron közelében Bük községben 58 fokos gyógyvizet találtak.

Ujvidékről a Jugoszláv TV. magyar adásokat kezd heti kétszer, 30-30 perces programmal.

"Uttörők"-kei figyeltetik a határt, különösen Sopron környékén. E szolgálatra kiképzik a fiatalságot. Eredmény esetén jutalmat kapnak.

1958 óta nyolcszorosára nőtt a nemzetközi turistaforgalom Magyarországon. A múlt évben 1.300.000 külföldi fordult meg otthon.

Telefon bevezetésére 2-3 évig várnak a kérelmezők, de még a telefonzsinór meghosszabbítására is írásbeli kérvényt kell beadni.

Legalább ennyit várnak autóra is, kivéve a "fejeseket" és a sportolókat.

Árvaellátás 16, ha tovább tanul 18 éves korig jogosult.

Kun Béla, Szamuelli és Landler domborműveket kap a Kun Béla tér.

Minden szállodai alkalmazottat megkörményékezik a rendőrség, hogy a külföldi vendégek magatartásáról, kijelentéseiről, kapcsolatairól adatokat szolgáltatson nekik. Aki nem pariroz, kiteszik az állásából.

Szabó B. cső. (semsei örs) állítólagos 1944-beli halálos fegyverhasználati ügyét most tárgyalják.

A Habsburg ház trónfosztását kimondó ónodi országgyűlés 260. évfordulójára nagy ünnepségeket és történelmi kiállítást rendeznek otthon.

Kiállítás nyílt a bpesti szlovák nyelvű gimnáziumban "Magyarok a szlovák nemzeti felkelésben és partizánmozgalomban" címmel.

Kelet-Németország 14 millió rubel értékű traktort és más mezőgazdasági gépet szállít Magyarországnak. — Mennyi az Ft-ban?

Nagy részvét mellett temették el a 85 éves korában elhunyt Kodály Zoltánt, a világhírű zeneszerzőt és zenepedagógust.

Megszületett az új választójogi törvény, s ennek alapján lefolyt az első "szabad" választás Magyarországon! Csak a Népfront Bizottság jelöltjére lehetett szavazni. 349 a képviselők száma, indult 352! Tehát csa. 3 helyen engedtek még 1-1 kommunistát fellépni! Választójogi csalás. — írja a K.M.V.

Bemutatták Londonban a Vietnamból készült magyar dokumentumfilmet.

A forgalmasabb éttermek, eszpresszók asztalaira, székeire, fogasaira "ismeretlen tettesek" "1956 okt. 23—1966 okt. 23. Nem felejtünk!" szövegű címkéket ragasztottak.

"Nyilas" perben újabb 3 halálos ítéletet hozott a "független" bíróság.

A Magyar Szabadságharcos Szövetség kaliforniai szervezete diszes kiállítású albumot adott ki "Remember Hungary, okt. 23, 1956-1966" címmel, amelyben a szabadságharc drámai mozzanatait és követeléseit örökítik meg.

A "Fatimai Magyar Család" tagjai az 50 éves fordulón magyar zarándoklatot terveznek az idén Fatimába. (Portugália).

Quebec lefoglalta a "Hungarotex" 135.000 \$-ját, egyezményesség miatt.

Egyik amerikai Magazin elismeréssel emlékezik meg Asbóth Sándor 48-as ezds-ről, aki Kossuth Lajossal jött ki Törökországból Amerikába. Asbóth ittmaradt, állampolgár lett, részt vett a polgárháborúban, ahol tábornokká nevezték ki. 1865-ben Argentínába küldték, mint diplomatát, s ott halt meg 1868-ban a háborús sebei kiújulása következtében.

A "Magyar Nők" c., Münchenben negyedévenként megjelenő nívós lapban örömmel olvastunk egy rövid megemlékezést a m. kir. csendőrség otthoni és emigrációs tevékenységéről, amelyben igen nagy elismeréssel illeti a Testületünket.

S.L. professzor a YALE egyetem híressége szemináriumot tart a lakásán diákjainak, hogy miképpen tudják magukat kivonni a katonai szolgálat alól.

R. B. bajtársunk fotokópiát juttatott el hozzánk Lengyel Olga "irónő" "Five Chimneys" (Öt kémény) c. angol könyvéből... az Auschwitzban megjelenő magyar rendőröket a drót mögött élők boldogan üdvözölték és elénekelték a Himnuszt. Erre a rendőrök korbácsütésekkel feleltek és közbük löttek! A rendőrök sisakján kakastoll volt! (... "the policeman whose helmet, surmounted with rooster feathers...") Nem hiába nevezi bajtár-

sunk ezt "a hazugság könyvének". — A gyűlölködés, rágalmazás tobzódik tovább!

Disszidálnak a magyar követségek tagjai! Londonban Szabó László, követségi kém-tiszt, volt ÁVO-s örgy. kért menedékjogot, s azzal kapcsolatban figyelmeztető üzenetet intézett a magyar emigráció tagjaihoz a "House of Representative" egyik bizottsága előtt. Lényege, hogy a magyar külképviseleti szervek diplomata mezbe bujtatott ávos tisztek. Ezekkel kerül szembe mindeki, aki bármi ügyben — pl. vizum-ügy — érintkezésbe jut velük. — Gyakorlatilag mindenki az ÁVH ellenőrzése alá kerül, aki Magyarországra utazik.

A közelmúlt napokban kért menedékjogot Radványi János ügyvivő Washingtonban, valamint Bernát Ernő titkár is. Az utóbbiról kiderült, hogy szintén ÁVH. örgy, aki itt így kémszolgálatot teljesíthetett.

A K. M. Vasárnapja hosszú cikkben, de az Uj Hungária is tárgyalja a magyar rendezésben otthon készült propaganda filmet, melynek címe. "Szegénylegények", és elítélőleg mutatnak rá a magyar csendőrség ellen irányuló és egyébként is történelemhamisító tartalmára. A nagy német képeslapok, pl. a "Stern", mint csemegét tálalják és képeket is közölnek a filmből. Sőt már a német TV. is bemutatta azt. — A cselekmény közvetlen 1948/49 után játszódik, amikor magyar csendőrség még sehol az országban nem volt, ennek dacára a film egyik főjelenetében a 25 év előtti egyenruhánkba öltöztetett, kakastollas csendőrök kettős sorfala között kell egy teljesen meztelen leánynak átfutni, akit a csendőrök vesszőznek, így akarván vallomásra bírni.

A film otthon nagydíjat nyert, de a cannesi filmfestival egyszerűen félretolta azt.

A magunk részéről itt tiltakozunk a Testületünket súlyosan sértő és valótlan beállítású film ellen, mely alkalmas arra, hogy a mi történelmünkben járatlan nyugati közönséget minden vonatkozásban megtéveszse és egykori Testületünk ellen hangolja.

* * *

Az Uj Hungária közli, hogy otthon országszerte berendelik a rő-ségre azokat, akiknek 1945 óta hozzátartozói vannak külföldön. Kikérdézik őket afelől, hogy családtagjuk mikor hagyta el az országot, mi volt a foglalkozása és mi most ott, ahol él. Kérik tőlük a 2 legutóbb kapott levelüket, de figyelmeztetik őket, hogy erről senkinek sem szabad tudni. (Egyes hírek a FE-től)

* * *

A közelmúltban kiszivárgott hírek 3 csendőr-bajtársunk szomorú sorsáról számolnak be röviden.

Jenei József nyom. törm-t 1956 után felakasztották. Battonyán lakott. Rácz József főtörm. a kassai kerületnél és

Dombovári József főtörm., közl. öpk., mindketten Kőrösladányban voltak Nemzetőrök a szabadságharc alatt. A hírek szerint annak leverése után mindkettőt agyonverték. — Emléküket kegyelettel őrizzük!

MEGELŐZŐ SZOLGÁLAT.

(Egy rabszökevény elfogása.)

Sipos L. bt. elbeszélése.

Még ma is el tudom "fujni" a csendőrbibliának, a Szut-nak a megelőző, — preventív — szolgálatra vonatkozó részét, amelyik a többek között azt mondja, hogy "... ez csak akkor vezethet sikerre, ha a csendőr az örskörlet minden pontján... váratlanul jelenik meg és figyelmét minden jelenségre... kiterjeszti..." "...nem szabad elhanyagolni a községeken, lakott helyeken kívül eső területek... portyázását sem..."

Ez kellett, hogy a csendőr szeme előtt lebegjen, amikor az év és nap minden szakában, kánikulában épp úgy, mint farkasordító hidegben az örskörletet portyázta, — a kívülállók szemében — illetve szerintük — talán cél nélkül.

A püspökhatvani örsön voltam 1944-ben öpkh., mikor egy portyázás alkalmával Acsa község határában egy lekaszált és már petrencékbe rakott lucernáson haladtam át fiatal prb. cső. járőrtársammal, akinek épp a megfigyelésről magyaráztam. Azt, hogy mennyire fontos az éles szem, a hibátlan fül, hogy mindent, — különösen a rendestől eltérőt — észrevegyen a csendőr. Nem hiába nagy súlyt helyeztek erre a felvételi, ugynevezett psyhotechnikai vizsgákon, amikor a jövőjéért szurkoló próbacsendőr jelöltnek soha nem hallott kérdésekre és feltevésekre kellett megfelelni a nagyon rövidre szabott idő alatt.

Magyarázatomat járőrtársam megtorpanása szakítja meg és halkán mondja: "mi van ott?" a tőle balra, mintegy 15 lépésre lévő lucernakupacra mutatva, amelynek tövéből egy pár vastag fatalpu cipő és egy arasznyi darócruha kandikál ki. Szétugrottunk és "kész"-be vett puskával két oldalról közelítettük meg a gyanús valamit rosszul rejtő petrencét. — Valóban 2 láb aminek kell, hogy folytatása is legyen. Járőrtársamat utasítottam, hogy óvatosan dobálja le róla a takarmányt, hátha egy hullára bukkanunk? De nem. Ellenben egy mélyen alvó fegyencruhás férfit találunk, aki a "jó reggelt atyafi" kiáltásomra felébredve, ijedten bámul ránk, mint aki nem akar hinni a szemének, hogy nyugodt, szép álmából ilyen neki keserű valóságra ébredt.

"Hogy talált rám örmester ur?" — válaszol kérdéssel.

Járőrtársam, aki érdekesnek, sőt kedélyesnek találja a helyzetet, ráfelelt:

"Ugy, hogy kilógott a takaró alól a 2 lakkcipő, meg a báliruha!"

"No csak szerencsétlen ember vagyok én — mondja — jól elbujtam, de álmomban úgy látszik nagyon kinyujtottam a patáimat. Jó szeme van örmester ur!"

Nem kellett sokat teketóriázni: a ruhája elárulta, hogy szökött fegyenc. — Talpra parancsoltam s az utasításunk értelmében máris megbilincseltem. Utána kezdtem csak kérdezőgteni, utban az örszlaktanya felé, hogy ki fia-borja, honnan, hogy került ide, mikor szökött meg, stb.

Elmondta, — s a továbbiak szerint beigazolást nyert, hogy őszintén beszélt ha valamit el is hallgatott, — hogy 10 évet kapott egy betöréses lopásért, amit elsötétítés idején követett el, mert ráadásul már akkor is rovott előéletű volt. Azt töltötte a váci fegyházban. Pár napja a rétsági járásbiróságához kísérte egy fegyőr valami pótkihallgatás végett. Vonaton csak Acsa-Erdőkürtig tudtak utazni, onnan gyalog folytatták az utat Rétság felé. Természetesen meg volt bilincselve. Egy erdős részen haladva át fogamzott meg benne a gondolat, hogy megkísérli a szökést. Nem mintha a rabságot unta volna már meg, hanem mert leszámolni valója volt egyik közeli nőgrádi faluban egy asszonnyal, akivel ő vadházasságban élt. Ez a nő ugyanis, akinek ő mindig a kedvében járt s minden jóval elhalmozta s akiért bűnre vetemedett, feljelentette, mikor megtudta, hogy a tőle kapott pénzt, ajándékokat nem tiszta uton szerezte. Így jutott a 10 évhez. Ha szándéka, az őrtől való megszökés sikerül, kegyetlenül megbosszulja azt. Beszélgetéssel megnyerte az őr bizalmát, aki indokolt kérésére levette a csuklóiról a bilincset. Ő pedig kinézett egy bozótos helyet ahol mikor odaértek, megugrott. Ő már takarásban volt, amikor az őr lekapta puskáját és 3 lövést küldött utána, de szerencsére mindegyik célt tévesztett. — Éjszaka ért a kis faluba, ahová bosszuja vezette. Ezt azonban nem sikerült végrehajtani, mert mikor bekopogott és bebocsájtást kért, az asszony rémes lármát csapott, segítségért kiabált, a szomszédoknál mozgolódás támadt, mire ő elmenekült.

Azóta 2 terv foglalkoztatta. Ha sikerül civilruhát szerezni, még egyszer megpróbál bejutni az asszonyhoz. Ha nem, akkor önként visszamegy Vácra jelentkezni, hogy így elkerülje a súlyosabb büntetést. Most, hogy álmodozásából ilyen valóságra ébredt, tudja, hogy az előbbi terve kivihetetlen.

Foglyunk ezután elhallgatott, de láttam, hogy valamin töri a fejét. Nem is váratott soká magára és hozzám fordulva könyörögni kezdett. Égre-földre esküdözött a betyárbeccsületet emlegetve, hogy ha szabadon engedjük, ő visszamegy Vácra a fegyházba. — Természetesen ezt nem engedhettem meg, mert bár asszony-história könnyen részvétet kelthet, de én az emberbarátságom mellett elsősorban a törvény felesküdtöttem. Így bekísértük az őrsre, ahol az őrsparancsnokom örömmel fogadott, mert már előző nap megérkezett a parancs a szökevény körözésére, úgy, hogy ő már egy másik járőrt is kiküldött a kézrekerítésére. Így telefonon azonnal jelenthette az eredményt, ami egyben a körözés beszüntetését is maga után vonta.

Járártársammal nagypihenőt tartottam, mert a fogoly bekísérésével, mint folytatólagos szolgálattal is minket bizott meg az öpk.

Vonattal csak nagy kerülővel és átszállással lehetett volna Vácra eljutni, ezért gyalog vágunk neki az utnak, Püspökhatvan — Vác. A megbilincselte fogollyal d.u. 6 órakor indultunk és kényelmes menetben éjfélkor értünk a váci fegyházba.

Szegény fegyenc szerencsétlenségére éppen örváltás volt és bizony kapkodni kellett a fejét, mert a társukat ért szégyen miatt, ami fegyelmi eljárást is vont maga után, mindegyik elégtételt akart venni rajta. Csak erélyes fellépésemmel tudtam a súlyosabb bántalmazást megakadályozni,

amit a foglyom hálásan köszönt meg. Természetesen nekem is érdekem volt, hogy őt sértetlenül adjam át.

Kikérdeztük a szereplő őrt is, aki Rétságra kísérte át a rabot. A történeteket — csekély, de az ő szempontjából mégis jelentős eltéréssel — a fegyenc vallomása szerint adta elő, bánkódva, hogy könnyelműsége és hiszékenysége miatt fegyelmi eljárás indult ellene. — Mentségére hozta fel, hogy mikor jóhiszeműen levette a bilincset az indokoltnak látszó kérésre, a rab hirtelen egy marék homokot kapott fel és azt a szemébe vágta, ezért nem tudta azt eltalálni, hiszen csak vaktában lőtt a bozótosban eltűnt rab után.

Egyszerű, elég gyakori, de tanulságos eset! A hiszékenység, a gonosztevővel szembeni gyengeszivűség itt csak magának az örnek szerzett kellemetlenséget. De tragédiává is fejlődhetett volna, ha a rab, szökése után be is tud jutni az asszonyhoz. — A bosszu megkísérlésének tervét — később — bizonyára alaposabban átgondolta és kitervelte volna, amiben viszont a megelőző szolgálatát végző járőr szemfülessége, ébersége akadályozta meg, amelyik szösz szerint betartotta a Szut. 262. pontját. — Szól pedig ez akképen, hogy "Portyázás közben a csendőr akként menteljen, hogy mindent, ami körülötte van, vagy történik, nyugodtan megsejmelhessen ..."

C S E N D Ő R.

Csendőr! Oh mily sokat jelent e név! Sárral dobálnak, lábbal eltipornak,
S akik viselnek, sugva emlegetnek, szegény megkínzott mártirja e kornak!

Pedig hiven szolgáltad a Hazád, becsülettel küzdötted ki neved,
S Vereckétől le az Aldunáig, vitézül védted árva nemzeted!

Belső ellenség, tolvaj, gonosz, lator félt és futott ha közelében érzett,
S Te ott voltál ha kellett mindenütt, bár utadon ezer veszély kísértett.

Vér borítja a háromszinű zászlót, Hazád bitangok, rablók tanyája lett,
Éhség, halál a hünek osztályrésze, ki magyar volt, magyarnak született.

S e megtiport nép esdeklőn tekint Rád, hívő szavára újra visszavár,
Kinos életének Te vagy a reménye, viharfellegek közt sáppadt napsugár!

Csendőr! Légy hü hát mindhalálig, becsülettel harcolj az Igazért,
Vitézül küzdj a szennyes áradattal, ha Isten int, s a vándor visszatér!

S a tiszta erkölcs szent nevében, mit ősapáid oltottak Beléd,
Büszke homlokkal, emelt fővel viseld újra a "csendőr" nevét!

"Cs. M." 1952

ÉVFORDULÓK.

600 évvel ezelőtt, 1367-ben alapította Nagy Lajos királyunk V. Orbán pápa jóváhagyásával a pécsi egyetemet. Ez a régebbi alapítású híres bolognai és a pécsinél alig néhány évvel korábban létesült prágai, krakkói és bécsi egyetem után egész Középeurópában — odaértve az akkori német fejedelemségeket is — sorrendben az ötödik volt bizonyosságul annak, hogy Magyarország már akkoriban is mennyire lépést tartott — sőt más országokat megelőzött — a nyugat és középeurópai szellemi kulturával.

A pécsi egyetemen jogi, orvosi és bölcsészeti fakultás volt.

* * *

400 éves jubileumát ünnepelte Debrecenben, a "kálvinista Rómában" a Magyar Református Egyház. Az ünnepségek május 19-én kezdődtek a történelmi Nagytemplomban rendezett zsinattal és bensőséges keretek között, magas színvonalú műsorral 3 napig tartottak. A jubiláris ünnepségeken 21 ország delegátusai vettek részt az 5 világrészről, élükön a Ref. Világszövetség elnökével. — Az USA-t 20 tagú küldöttség képviselte a paradés zsinaton.

* * *

300 éve leplezték le a Wesselényi féle összeesküvést, azt a főuri és nemesi szervezkedést, amelynek célja a Habsburg uralom megdöntése volt. Zrinyi Péter horvát bán, sógora Frangepán Ferenc, az országbíró Nádasdy Ferenc és Bónis Ferenc köznemes fejét a császári hóhér ütötte le. Ezekon kívül mintegy 2000 magyart börtönöztek be.

Wesselényi a leplezés előtt meghalt.

* * *

150 évvel ezelőtt, 1817 márc. 17-én született Nagyszalontán hazánk egyik legnagyobb és legtermékenyebb költője Arany János. Egyszerű, szegény paraszti családból származott, akinek már a középiskola elvégzése után állást kellett vállalni, hogy eltarthassa magát és családját. Így élete folyamán vándorszínész, szülőhelyén városi aljegyző, az 1848/49-es kormányánál belügyi fogalmazó, nagykőrösi gimnáziumi tanár, Pesten irodalmi lapszerkesztő, majd a Kisfaludy Társaság igazgatója, végül a Magyar Tudományos Akadémia főtájtára volt. De az ezekkel járó terhes elfoglaltsága mellett is csak urrá lett rajta Isten adta tehetsége és alkotási vágya.

Költeményei zömmel elbeszélő jellegűek, melyek tárgyát a magyar és külföldi történelemből, de legfőként népünk életéből merítette. Legnagyobb alkotása a Toldi trilógia (Toldi, Toldi szerelme, Toldi estéje) volt, melynek nagyerejű kedvenc alakján kívül még a szelidlelkű Piroska és a hűséges Bence a főszereplői. Egyéb költeményeinek száma több száz, melyek annyira szébbnél-szebbek, hogy csak valamennyi címét lehetne felsorolni.

Költeményeinek nyelve nemcsak a legtisztább magyar, hanem nyelvünk gazdag szókincsével és annak dallamával tüneményesen játszó,

versezete pedig a költészet minden szabályának a legteljesebben megfelelő. Így Arany János neve és dicsfényével övezett alakja örök időkre összeforrt a magyar elbeszélő költészetnek oly művészi tökélyre emelt színvonalával, melynél szebbet és jobbat mégcsak elképzelni sem lehet.

Miután élete utolsó 5 évét — sajnos, már betegeskedve — a Margitsziget tölgyfái közt töltötte, 65 éves korában halt meg. Temetése a Tudományos Akadémia előcsarnokából történt, ahol bucsuztatójában Gyulai Pál mutatott rá tüneményes irodalmi pályafutására, ami a nagyszalontai parasztkun hótól a Tudományos Akadémia palotájáig vezetett.

Arany János költői nagyságát úgy a korabeli, mint a későbbi nemzedékek mindig elismerték, így versei egyaránt ott szerepeltek az iskolás gyermekek padjain, mint a felnőttek könyvtárában. Nagysága mégis sohasem tündökölt annyira, mint a már több mint 2 évtizede tartó mai korszakban, amikor a minden széptől és jótól, s így a szellemi kulturától is teljesen megfosztott hazánk életében költészet és költők egyáltalán nincsenek.

* * *

150 éve, 1817-ben született egy rimaszombati iparos család gyermekéeként Tompa Mihály, az irodalmi hármas (Petőfi, Arany, Tompa) másik tagja is.

Szülei szegénysége miatt csak a tehetségét felismerő jótévői segítségével tudta iskoláit folytatni, majd befejezni Sárospatakon, ahol az irodalom utáni érdeklődése már megmutatkozott. Onnan rövid időre Pestre kerül, s barátságot köt Petőfivel is, de természete a magányt keresi. Így előbb Bején majd Keleméren, végül Hanván lesz pap. — Mint tábori lelkész résztvesz a szabadságharcban, melynek letörése után hosszabb időt kell elszenvednie vizsgálati fogságban, melyre "A gólyához" c. verse szolgált okot. Ennek a ma is aktuális elégiának csak 2 sorát idézzük:

"Neked két hazát adott végzeted,
Nekünk csak egy — volt! az is elveszett".

Az elnyomás éveiben a nemzet legnépszerűbb költője. Ezt a "rangot" allegorikus verseivel érte el, melyekben mondanivalóját kifejezte. Sokat bánkódik hazája sorsa felet, s ez a hangulat tükröződik vissza költeményeiben is, melyek burkolt jelentőségűek. Ezidőben az elnyomott nemzet hangulatát lírikusaink közt ő fejezte ki a leghivebben.

Levelező tagja volt az Akadémiának.

Lángoló nagy költőnk a szívbaja ölte meg 51 éves korában.

Életnagysága szobra szülővárosában van a róla elnevezett téren.

* * *

150 éve született Irinyi János magyar kémikus, a "zajtalan" foszforos gyufa feltalálója. Ő alapította 1840-ben az első magyar gyufagyárat. A szabadságharc alatt Kossuth a hadianyag-gyártás megszervezését bízta rá.

* * *

100 évvel ezelőtt, 1867-ben történt Hazánk történelmének egyik legjelentősebb eseménye, az uralkodó Habsburg házzal létrejött és ápr. 11-én életbelépett kiegyezés, ami — bár a külügy, hadügy és pénzügy közössége mellett — teljesen visszaadta az 1849-iki világozi fegyverletétel óta az önálló állami élettől megfosztott és legyőzött tartományként kezelt ország politikai és emberi szabadságjogait.

A kiegyezésre — mint lapunk előbbi számában említettük — a Habsburg ház vereségével végződő 1866. jul. 3-iki königgrázi csata vezetett, melyben rejlő katonai és belpolitikai okokon kívül még szerepet játszott a győztes Bismarck vaskancellárnak az a nézete is, mely szerint ha Ausztria számottevő szerepet akar betölteni az európai nagyhatalmak között, akkor Magyarországgal nemcsak ki kell békülnie, hanem arra kell helyeznie a súlyt.

A hosszabb ideig tartó kiegyezési tárgyalásokat magyar részről Deák Ferenc zalaegerszegi ügyvéd, Pest belvárosának képviselője személyesen folytatta az uralkodóval, melynek kiinduló pontja Deáknak a Pesti Napló 1865. husvétii számában írt ún. husvétii cikke volt. A tárgyalások során hangzott el Deáknak az a híres és nemcsak a politikában, hanem az élet más vonatkozásaiban is oly helytálló mondása: "Felség! Ha egy mellény rosszul van begombolva, akkor azon csak úgy lehet segíteni, ha azt végig kigomboljuk, s aztán újra begomboljuk!"

A kiegyezést mindkét fél végig a legpontosabban betartotta, így ez minden idők minden politikai szerződése mintapéldájának tekinthető. Viszont így attól eltérő további lényeges engedmények sem történtek, mert ha ilyenek felmerültek, az uralkodó első mosolygós kérdése az volt: "Álírta-e én ezt 67-ben? ... (Igy pl. a honvéd tüzérségnek e század elején történt létesítését — mert a megegyezésben csak gyalogságról és huszárságról volt szó — már nehéz volt elérni nála ...) De betartotta a szerződést a nemzet is akkor, mikor sorsával és területével teljesen megelégedve, 1914-ben belement egy olyan háboruba, melyben — mint arra akkor miniszterelnöke, gr. Tisza István is rámutatott — semmit sem nyerhetett, de annál többet veszíthetett.

A kiegyezés utáni félévszázados korszak Hozánknak egy olyan kora, amely a fejlődés szempontból még a Nagy Lajos és Mátyás királyaink alatti ilyen korszakokat is felülmultra. Hazánk említett 2 nagy királya alatti nagysága és európai tekintélye csak állandó hadjáratok árán volt elérhető és fenntartható, míg a kiegyezés utáni korszak a teljes béke és az építőalkotó munka jegyében telt el, hiszen az ezalatt folyó 1870/71-iki német-francia és az 1878/79-iki orosz-török háborúk a Monarchiát egyáltalán nem, az 1912/13 évi Balkán háborúk pedig csak jelentéktelenül érintették.

Nagymérvű gazdasági, ipari és kereskedelmi fellendülés jellemezte ezt a korszakot. Az ország — a nehéz terepviszonyu Erdély kivételével — sűrű vasuti hálózata éppen úgy ebben a korszakban létesült, mint építészeti remekművű középületeivel és hidjaival, valamint 4 emeletes bérpalotáival az addig kisvárosi jellegű Pest is akkor épült ki az ország igazi fővárosává s csak Buda őrizte meg régi ősi romantikáját. — A szellemi kulturát úgy az irodalom és költészet, mint a zene és festészet terén ily értelmű multunk

nagyjainak is a legjobbjai képviselték. — A közélet tisztasága, a bírák függetlensége és megközelíthetlensége még kultur-európai viszonylatban is páratlan volt. — Az uralkodó az állami élet erkölcsiségére és tekintélyére nagy súlyt helyezett, hadseregét pedig különösképpen szerette. Így annak nemcsak névleges, hanem valóságos hadura volt, aki a nyilvánosság előtt mindig és mindenütt katonai egyenruhában jelent meg.

A kiegyezésnek természetesen voltak ellenzői is, így az ország későbbi politikai élete is 2 pártra oszlott: a kiegyezést helyeslő kormány és a 48-as függetlenséget hirdető ellenzéki — Kossuth — pártra. Az azóta eltelt 100 év történelmi távlata azonban kétségtelenné tette, hogy a kiegyezés volt a helyesebb út, mert ha az ország később esetlen vissza is tudta volna szerezni függetlenségét, csak egy nemzetiségeivel vesződő középeurópai kis ország maradt volna, míg így — mint a Monarchia társországa — harmadik politikai és katonai nagyhatalma volt nemcsak Európának, hanem — mivel akkor másfelé ilyenek még seholsem voltak — az egész világnak.

A kiegyezés létrehozója Deák Ferenc nemzetünk egyik világtörténelmi nagy alakja, s mint politikai alkotó, korunk legnagyobbjai között foglal helyet. — Méltán érdemelte meg tehát "A Haza Bölcsé" nevet!

* * *

100 évvel ezelőtt — szintén a kiegyezés folyományaként — indult meg a pontosságáról híres és az egész országot behálózó önálló magyar posta, melynek létesülése azonban nemcsak egy azóta is kitünően működő intézményt jelentett, hanem egyúttal az addigi levélcenzura megszűnését is.

Mily szomorú, hogy ez a legelemibb és legbensőbb emberi jogot — a gondolatszabadságot — oly súlyosan és lealázóan sértő cenzura — arra nem hivatottak által gyakorolva — hazánk mai életében újból fennáll.

* * *

Külföldi évfordulók, 100 évvel ezelőtt vásárolta meg az USA, kormánya az akkori cári Oroszországtól Alaszkát és a hozzá tartozó Aleuti szigeteket, holdanként 2 centért, összesen 7.200.000 \$-ért. Az akkori képviselők közül többen sokallták a vételárat ezért az "északi jégsekreány"-ért. Az azóta eltelt idő azonban bebizonyította, hogy ez volt minden idők legjobb üzlete.

Mert még elképzelni is rossz, hogy mi történt volna, ha ez az amerikai földrész északi részén fekvő földterület — amit Oroszországtól csak a keskeny Bering tengersizoros választ el — továbbra is Oroszországhoz tartozott volna, s így a bolsevizmus már 50 évvel ezelőtt megvethette volna a lábát ezen a földrészen. — A Kreml urai azóta is fogcsikorgatva szidják a cárokat, akik ily könnyelmű módon pazaholták el az ország vagyonát.

* * *

100 éves a kanadai államszövetség, mely mint alkotmányos monarchia, az egyetlen a nyugati féltekén. Kormányzata egy bizonyos kombinációja az angol és amerikai rendszernek.

A jubileumi év alkalmából rendezett hatalmas, látványos világkiállításon 75 idegen nemzet állított fel pavilonokat, ami rekordot jelent.

Függetlenségének 50 éves jubileumát ünnepli az évben Finnország, az a 4 és félmillió kis nemzet, amelyik több mint 100 éves orosz önkényuralomtól — a bolsevizmus zavarában — önállósítani tudta magát és vált demokratikus állammá. Fővárosában Helsinkiben Függetlenségi Kiállítást rendeznek.

* * *

50 évvel ezeiótt kezdődtek a forrongások Oroszországban.
(Erről részletesebben a következő számunkban írunk.)

* * *

Hireink. Argentina. A Csendőrnapi megünneplését az ottani csoport f. év máj. 6-án tartotta meg, tekintve, hogy ott februárban nyár dereka és a nagy hőségben nyári szünet van.

A buenos airesi "Magyar Ház"-ban vagy 60 személy jelent meg vendégekkel együtt este. A területvezető ez alkalommal egy bibliai mondatot idézve, különös melegséggel köszöntötte a vendégeket e szavakkal: "Szeretettel üdvözlöm kedves vendégeinket, akik a mai Csendőrnapi megemlékezésünk és vacsoránkon való megjelenésükkel tanujelét adták testületünk iránti megbecsülésüknek és együttérzésüknek akkor, amikor az ellenünk intézett támadások még mindig nem szüntek meg." Majd így folytatta: "Rágalmazni és üldözni fognak titeket és minden rosszat mondanak rátok én miattam — mondta az Ur Jézus — és egyeseket megölnék közületek és azt fogják hinni, hogy jót cselekedtek." A továbbiakban: "Nemcsak egyeseket öltek meg közülünk, hanem egész testületünket. — Régi latin közmondás: Vigasztaló, ha a bajban társaink, barátaink vannak. Ezzel a gondolattal köszöntöm kedves vendégeinket, akik velünk együtt hiszik, hogy nagypéntek után jön a feltámadás."

Ezután dr. Cs. D. bt. mondta el ünnepi megemlékezését, feljuttatva a nap emlékeit az örsöktől kezdve a várbeli örségváltásig, teletüzdelve sok apró kedves epizóddal. A nagy tetszést arató beszédek után a társaság magyar zene mellett az éjfél óráig jó hangulatban maradt együtt a bajtársi vacsorán. Május utolsó vasárnapján a német temetőben levő Hősi emlékművön levő márványtáblánkat ez évben is egy babérkoszorúval fogja feldiszipíteni a Hősök Napja keretében a csoportunk.

A Magyar Harcosok Bajtársi Közösségének főcsoportvezetői értekezlete Clevelandban.

Mint arról értesítőnk első oldalán beszámoltunk, a MHBK az idén érkezett el megalapításának 20. évfordulójához. Ennek megünneplése egybeesett az amerikai főcsoport clevelandi értekezletével, melyre nemcsak a vidéki csoportvezetők érkeztek szép számban Clevelandba, hanem résztvett azon Münchenből v. Zákó András vörgey, a MHBK központi vezetője és v. Kubicza Kázmér vk. ezds. kanadai főcsoportvezető is.

A június hó 10-én délután tartott szokásos évi értekezletet jól sikerült bajtársi vacsora követte igen szép számu közönséggel, melyen megjelent a clevelandban élő legidősebb honvéd bajtársunk, v. Magyarosy Sándor vezéreztredes ur is.

A következő nap, vasárnap, a bajtársak felekezetek szerint közös szentmisén, illetve istentiszteleten vettek részt.

A lezajlott értekezlet fontos személyi változást hozott az amerikai főcsoport életébe, ugyanis itt jelentette be Godány Ernő ezds., hogy a főcsoport vezetésétől megválnak. Ezen elhatározás mögött közel 10 esztendősen tevékeny és eredménydus clevelandi bajtársi közösségi mult áll, mely megoszlik a clevelandi csoport és az U.S.A. főcsoport vezetése között.

Utódjául az értekezlet a csikágói csoport agilisz vezetőjét, Czike Ernő tü. szds-t választotta meg, kinek ezen kitüntető megbízatáshoz mi ezuton gratulálunk és bajtársi szeretettel kívánunk eredménydus munkát.

Családi Közösségünk szomoruan értesült Godány Ernő ezds. bajtársunk távozásáról, mert az az együttműködés, mely az utóbbi évek során a Főcsoport és Családi Közösségünk között kialakult, az ő nevéhez fűződik. Benne a volt m. kir. csendőrség őszinte tisztelőjét ismertük meg.

Clevelandi működését a K. M. Vasárnapja így méltatja:

"Godány Ernőt Clevelandban őszinte megbecsülés és bizalom övezi. Nyugalma és tárgyilagossága, amellyel minden kérdéshez hozzányul, sok clevelandi helyzetben jelentett megoldást. Higgadtsága valóban alkalmassá teszi a vezetésre, de ehhez hozzájárul az a frissesége, amellyel az emigrációban felvetődő összes problémákat nemcsak magáévá tette, azokkal nemcsak szembenézett és olyan modern megoldásokat is keresett, amelyekben a hagyományok és tapasztalatok szava is mindig érvényesült."

A M.Cs.Cs.K. igaz bajtársi szeretettel bucsuzik Bajtársunktól és kívánja, hogy hosszú és eredményes közéleti működése után szeretett családjában körében találja meg jól megérdemelt jutalmát.

* * *

Őszinte jókívánatainkat küldjük v. Borgóy János bajtársunk családjának abból az alkalomból, hogy János fiáéknak fia, leányának Bay Ádám-nának pedig leánya született.

* * *

Nagy Flórián főtörm. bajtársunkat v. Zákó András vörgey, a MHBK központi vezetője, a MHBK 20 éves fennállása alkalmából Münchenben máj. 27-én tartott hősi emlékünnepeyen az Európai Frontharcos Szövetség keresztjével diszipette fel.

Igaz örömmel gratulálunk a szép és komoly jellegű kitüntetéshez!

* * *

A legutóbbi közgyűlésen egyhangulag megválasztott pénztárosunk Kunsay Gyula bajtárs. Lakása: 1187 Cook Ave. LAKEWOOD/Ohio

44107. Telefonja: 226-3109. Az évi tagsági díjakat, valamint az E. É. előállításához való hozzájárulásokat a jövőben erre a címre kérjük beküldeni.

* * *

A Cs.Cs.K. vezetőségének közlése. A kanadában megjelenő B. L. mult évi október-december havi, XIX. évf. 10-12. számának 14-16. oldalán, valamint a XX. évf. 1-3. sz. 26. oldalán megjelent — minket érintő téves — közleményeire külön kiadványban fogunk válaszolni.

Helyesbítés. Az előző 19-20. sz. E. É. 8. oldalán a 2. bekezdésben elírás történt. A "vereségeket" helyett "veszteségeket" értendő.

Szerkesztői üzenetek. R.K. A kért 2 idős bt. címét nem tudjuk.

N.A. Verse, éppen mert azt szóról-szóra kéri lehozni, nem közölhető.

M.J. Ha ennyire érdekli a szilveszterünk anyagi eredménye, jöjjön el az őszi közgyűlésünkre, ott pontos választ kaphat rá.

Többek érdeklődésére közöljük, hogy Németországban a szétszórtan élés miatt — tudomásunk szerint — nincs megalakult cső. csoport. Velük az érintkezést lapunk, az E. É. útján tartjuk fel.

Humor. A 67-es kiegészéssel kapcsolatban említjük az alábbi — lehet, hogy valóban megtörtént — esetet:

Deák Ferenc — mint szerény ember — ezekre a tárgyalásokra mindig az éjjeli személyvonattal utazott Bécsbe, s másnap ugyanígy vissza. Egy ilyen utazása alkalmával vigécek voltak az utitársai, akik benne is vigécet sejtve, megkérdezték tőle, hogy melyik cégnek a képviselőjében utazik?

— Kaiser és König — felelte Deák.

A vigécek erre fejüket csóválták, majd egyikük megjegyezte, hogy ő minden céget ismer az országban, így tudja, hogy van Kaiser cég is, van König cég is, de Kaiser és König cégről még sohasem hallott.

Bajtársainknak kellemes nyaralást
kiván

a szerkesztő bizottság.

EGYESÜLETI ÉRTESITŐ

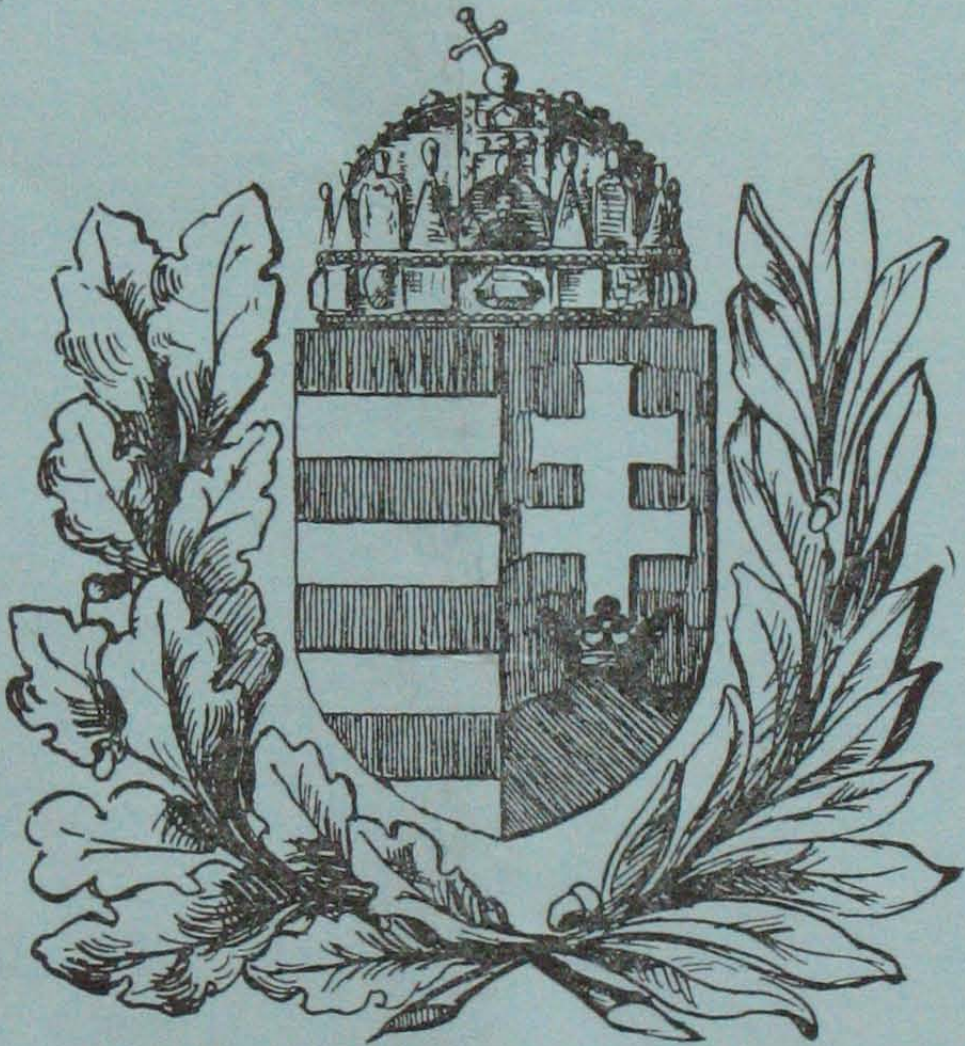

Kiadja: a Magyar Csendőrrök Családi Közössége

Szerkeszti: a Sajtó és Szerkesztő Bizottság

---

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!*

Ámen!